

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

De Regvlaribvs Et Transevntibus Ad Religionem. Titvlvs IX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](#)

quamquaque donatis in morte, seu mortis articulo in infirmitate domantis, vel dantis, de qua deceaserit, quomodounque directe vel indirecte fratribus ipsis, vel aliis pro eisdem, quartam partem (quam auctoritate Apostolica taxamus, & etiam limitamus) parochialibus sacerdotibus, & ecclesiarum rectoribus, seu curatis largiri integrè teneantur. Facturi & curatur, quod nec alii, nec alius, à quibus quarta hujusmodi minimè deberetur, ad ipsorum fratrum utilitatem vel commodum hujusmodi fiant relata, aut in eos taliter data vel donata procedant, seu quod in morte, vel ab infirmis hujusmodi dandum vel donandum fratibus ipsis existaret, in eorum dem dantum vel donantium sanitatem, sibi dari vel donati procurent. In quibus per ipsos virandis eorum intendimus confectionias onerare: ut si (quod abit) per fratres ipsos dolo vel fraude, qui quam in hac parte agi fortasse contigerit (prater id, quod eos propter eius sacerdotibus, rectoribus, & curatisteneri volumus) etiam distria ratio in extremi judicij examini requiratur ab eis. Ultra portionem autem hujusmodi, nihil valeant parochiales, rectores, curati, & praedati exigere supradicti, neque illis dicti fratres amplius impendere sint adhuc, neque ad id, à quoquam possint aliqualiter coerceri. Nos etenim (ut in cunctis aequaliter & pacifice favente Domino procedatur) universalia privilegia, gratias, indulgentias, verba seu scripto sub quacunque forma vel expressione, seu conceptione verborum, à nobis vel prædecessionibus nostris Romanis Pontificibus cuicunque ordinum prædictorum concessa, neconon consuetudines, conventiones, statuta & pacta in quantum sunt præmissis, vel alicui præmissorum contraria, ea penitus revocamus, vacuamus, cassamus, & irritamus: quinimò cassamus, vacuamus, & irritamus nunciamus, & decernimus nullius profus existere firmatis. Ceterum universos ecclesiasticos praedatos cuiuscunq; preeminentia, status, vel dignitatis existant, ac sacerdotes parochiales & curatos, sive rectores prædictos præsentium tenore rogamus &hortamur attente, nihilominusque a eis districte præcipiendo mandamus, quatenus pro divina & Apostolica sedis reverentia, prædictos ordines & professores eorum habentes affectu benevolo commendatos, fratibus ipsis non se difficiles, graves, duros, aut asperos, sed potius favorabiles, propicios, aut benignos, piisque munificentia liberales se studeant exhibere: sic eos in prædicacionis officio, & b propositionibus verbi Dei, ac in omnibus aliis supradictis, tanquam cooperatores eorum idoneos, & laborum suorum participes prompte benignitate recipiant, ac affectuose admittentes non omittant, ut proinde illis aeterna beatitudinis premium augeatur, & animatum salutis incrementa felicia procurentur. Nec ipsos lateat, quod si fecus ab eis agi fortasse contigerit in hac parte, Apostolica sedis benignitas, que ordines & professores eodem ubere favore prosequitur, & gerit in scriberibus charitatis, contra eos non innomeretur, nec eadem aequanimitate pati posset, quin super hoc provisionis opportune remedium adhiceret: ipsaque nihilominus cœlestis indignatio principis, digna pro meritis dependentis, cujus obsequia fratrum iporum sedulitas curiola prosequitur, minimè præteriret.

DE DECIMIS, PRIMITIIS, ET OBLATIONIBUS.

TITVLVS VIII.

CAP. I.

a Al. ita: nihilominus eu districte præcipiendo mandante, &c.
b Al. & propositioni. c In antiquo cod. etiam impressu de suis
hectria verba: primiti & oblationibus.

Tonit quatuor casus, in quibus religiosi gravantes, vel scindentes ecclesiastas, circa decimas ei debitas, si requirit per ius, cum intereat, non desistunt intra mensem, vel de usurpatione vel retrainta duos menses non fecerint emendam. Superbi fini officia administracionibus, & beneficiis: & tanta non habeant iure communicati. Secundus, tertius, & quartus casus in quibus Jean. And.

Clemens V. in concilio Vienensi.

R eligiosi a quicunque, qui novilium aut ea decimas ex lectione debitas ad eos ex aliqua causa legitima non spectantes, appropiare ibi ipsi simperint, aut exquisitus fraudibus, falso coloribus variare: Seu, qui de animalibus familiariorum & palorum suorum, vel aliorum etiam animalia ipsa eorum propter innocentium: seu, qui de animalibus, qui in fundo ecclesiarum, in pluribus locis emunt, empiagnant venditoribus vel aliis ab ipsi tenenda: Seu, qui & item, quas tradunt aliis excolendas decimam soli celestium permiscent, aut prohibuerint: nisi post requisitionem, per eos, quorum intererit, super hoc ei factam a præmisiti defliterint intra mensem, aut si de iis, qui contra præmissa usurpare vel retinere præsumperint, non com menses damnificare ecclesie emendam non fecerint competentem: sicut, & tamdiu maneat ab officiis, administrationibus & beneficiis suis sufficiens, donec defliterint & satisficerint, ut superius est exprimit. Quid si religiosi hujusmodi administrationes, vel beneficia, non habeant, eo casu, quo alii supradicti suspenso ipsi sententiam excommunicationis incurant, aut sine factionem condignam nullatenus absolvendi spiritus non obstantibus quibuscumque. Ceterum permulta extendi nolimus ad animalia, que per religiosos iporum donatos seu oblatos tenentur: dum tamen illi religiosi eisdem cum effectu donaveant, aut oblatent se & sua.

CAP. II.

Decima beneficiorum aliqui concessa, sibi debetur summa taxationem, & de moneta currente: Nec prius colligatur quod hoc distractare, vel occupare ornamenta divinis officiis deposita. Ioan. And.

Idem in eodem.

S i beneficiorum decima cuivis simplieriter contulit ad tempus, secundum taxationem decimam in illis partibus, in quibus sibi concessio, confutatio, & si necessariam currentem b communiter ipsa deinde sumptuosa poterit & debebit. Nec per collectorum, humeros & exactores ipsius decimam, ecclesiarum titulus, & alia ornamenta divinis officiis deposita sumptuosa pagatis vel distractioonis capi vel recipi volum nec diffusa, seu quomodolibet occupati.

—

DE REGULARIBUS ET TRANSEVENTIBVS AD RELIGIONEM.

TITVLVS IX.

CAP. I.

Præfatis ordinum mendicantium, etiam licet transponit ad unum mendicantes, licet administrationes habeant, non habent vicem in capitulo, etiam si aliis de capitulo id concedant: nec deinceps unquam possint administrationes, prioratus, vel officia, vicem regiari: nec pro se vel alio annorum carum gerere: & in illis contra factum, ultimum penitentiam exceptionem. Ioan. And.

Clemens V. in concilio Vienensi.

a Vide Cons. Trid. sess. 12. de reform. c. 12. b Vide Genesimum consil. 157. & Albertum Brunn. consil. 9. c De parvissim collectorum, & subcollectorum, & an debent constituti per litteras, videlicet Rotar. decr. 26. in no. viii.

V Professores cujusvis paupertatis ordinis ed libentius, in qua vocati sunt vocatione persistere, transeuntesque ad non mendicantium ordinem in eodem conversari quietius studeant, quod in ipsis discordiarum & schismatum productiva ambitio reprehemitur. **a.** Saco concilio approbante statuimus, mendicantes quoslibet, qui ad non mendicantium ordines etiam auctoritate apostolica transibant in posterum, quive haec tenunt transiverunt, quamvis nunc prioratus, administrationes, vel officia, aut coram animarum, vel regimen quocunque obtineant inibi, vocem aut locum in capitulo non habere: etiam si hoc sibi ab aliis liberum concedatur. **Ad b.** prioratus quoque, administrationes, aut quocunque in ante non afflui officia, etiam tanquam vicarios seu ministros vel locorum aliorum tenentes; quodque animarum curam & regimen, non pro se possint, nec pro aliis exercere. Quidquid autem in contrario attentatum fuerit, sit irritum ipso iure, quovis privilegio non obstante. Ad illorum autem mendicantium ordines, quos apostolica sedes eo modo subsisteret & voluit, ut coram professoribus ita in illis remaneat licet, quod nullum ex tunc admittat ad professionem eorum, quibusque concessis licentiam generalia ad approbatos alios ordines transeundi, praesentem volumus constitutionem extendere.

CAP. II.

Tubes per annum deferens habitum novitiorum, non patenter definitum ab habitu professorum, intelligitur professor. Ioan. And.

Idem.

Eos qui deinceps discretionis constituti erant, notwithstanding their habit in aliquo religione per annum portaverint, hoc ipso religionem illam decernimus esse professos: Nisi hujusmodi habitus in colore, ictitura, vel forma se distinctum patenter exhibeat ab habitu professorum.

DE STATU MONACHORVM VEL CANONICORVM REGULARIUM.

TITVLVS X.

CAP. L

Premittit exordium breve, in quo constitutionis causam penitentialem interdilectum monachorum rigorum circa exiguum ornatum, vel notabilem excessum in vestibus, cibis, posibus, equatu, & letitatu.

Clemens V. in concilio Veneonis.

Ne in agro dominico, sacra videlicet monachorum rigorum religione, indecorum aliquid obrepatur, aut vitiosum quicquam perniciose & honestatis fructus in ubertate succrescant: eis in vestibus inordinatum omnem seu exiguum ornatum, aut cultum, necnon in cibis & potibus, equitauris & lecifernis, quemvis notabilem interdilectum exceſsum.

Specialiter prouides circa vestes habitus proximas, alonutiae, caput, calceamenta, zonas, culetos, cataria, sellas, & fons ipsorum: & ultime, circa habitus superiores. Ioan. And.

Statuimus, ut superior vestis ipsorum habitui proxima, nigri, bruni, aut albi coloris existat, juxta morem, apud eos servari solitum in regione, qua degunt, nec in qualitate panni regularis excedatur modestia, nec que-

a. Al reprobatur. **b.** In manu, rufus sanguineus & emendato: **c.** Ad prioratus quilibet administrationes, aut quacum, etiam annua officia non afflui, & tanquam vicarios, seu ministros, vel loca aliorum tenentes, &c. **c.** Ad sustinere. **d.** Ad dicere. **e.** Ad permisam in fegetem.

ratur quod pretiosius & subtilius, sed quod utilius valeat inventari. Sit etiam vestis ipsa rotunda per circuitum & non scissa, nec longitudine nimia, aut brevitate notanda; largas etiam manicas habeat usque ad pugnum protenas, non confutitas vel quomodolibet botonatas. Almutis de panno nigro vel pellibus capitorum loco, cum cupitis habitus, quem gestaverint, sint contenti: juxta tamen dispositionem Abbatis, scissis super humeros, & honestis capitis uti possint. In vestibus sendunt pro foderaturis non portent. **A.** Etiam scissis aut bonis altis pro calcemant utantur. Nullus zonam, culetum, calcaria cum ornatu deferre, aut cum sella clavorum ornatu decorata superfluo, vel nimis alias sumptuosa, sive cum fraxi ferraturam ad ornatum habente, equitare prelerunt. Ruris in locis, in quibus fuerit congregatio duodecim monachorum aut supra, intra septa monasterii, Abbas prior, aut aliis praefidens portet flocum de panno, pro flosciis aut cucullis in ipso monasterio consueto: monachi vero alii in monasteriis, in quibus flocos soliti sunt portare, debent etiam uti eis. In aliis autem monasteriis & intra domos & alios prioratus, ubi non est tanta congregatio monachorum, cucullas clavas deferent & honestas. Cum vero Abbates, priores, aut aliis praefidenses & monachos alios extra monasterium proficiuntur contingit, hocum, cucullam, aut capam clavam habeant, & subtus capam si eam portaverint cucullam deferant, aut si maluerint scapulare. Cum autem ad servendum in divinis officiis albis vel sacris vestibus induentur, aut cum occupabuntur operibus, ut eius lecerat scapulari. Verum ne ex diversa acceptione, quam in diversis regionibus hujusmodi vocabula, floscius videlicet, & cuculla dicuntur habere, hastandi circa primaria materia relinquuntur: cuculte nomine habitum longum & amplum, sed manicas non habentem nomine vero flosci habitum, qui longas & amplas haber manicas, nos intelligere declaramus.

Provide circa monachorum confessionem, communionem, expositionem regulae, & instructionem novitiorum. Ioan. And.

Sanè & singulis mensibus tam in monasteriis, quam extra (sublata occasione quacunque) ad confessionem saltem lemel accedant omnes & singuli monachi. Etia prima dominica mensis cuiuslibet in monasteriis semper communicent, nisi ex causa forte, quam Abbat, priori, aut poenitentiariis monasteriorum non differant intimare, eorumque iudicio vel abstineant vel accedant. Regula quoque cum in capitulo legitur, ab illo, qui praefit ipsi capitulo, vel alio, cui hoc ipse injunguerit, propter juniores vulgariter exponatur. Novitius etiam fidelis deputetur instrutor, tam in divinis officiis, quam in observationi regulati.

Provide circa venationes & accupationes monachorum. Ioan. And.

Porto à venationibus & accupationibus omnes semper abstineant, nec eis interfici, aut canes, vel aves venaticos per se vel alios tenere presumant, nec à familia ribus secum morantibus teneri permittant, nisi saltus, vivaria, vel garenas proprias, vel ius venandi in alienis habent, in quibus cuniculivere ferre alix forsan essent, quo casu hoc eis permititur: dum tamen intra monasteria seu domos, quis inhabitant, aut eorum clau foras, venaticos canes non teneant, nec venationi presentiant exhibent personalem.

Tunis certos predicatorum transgressores: omnes alios puniri iubeni justa disciplinam regula. Ioan. And.

Si quis autem praemissorum temerarius extiterit vio-

a. Iste & comprehendit canonicos regulares, ne sub rosa sit superfusa, contra l. si quando, ff. de lega, & c. solita, ac majorit. & bed.